

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

دیالیز صفاقی

همکار محترم پرستاری بیمارستان با توجه به دستورالعمل جامع خودمراقبتی و آموزش بیمار، الزامی است آموزش بیمار حین بستری و ترخیص **دیالیز صفاقی** طبق این دستورالعمل و حداقل محتوای زیر انجام گیرد.

❖ اقدامات قبل از عمل تعبیه لوله دیالیز صفاقی

- ✓ شب قبل از عمل توسط صابون پوست شکم را شستشو دهید.
- ✓ شب قبل از عمل با کرم موبر یا دستگاه ریش تراش برقی موهای زائد شکم را شیو نمایید.
- ✓ از شب قبل از عمل ناشتا بمانید.
- ✓ قبل از عمل مثانه خود را خالی کنید.
- ✓ اگر همودیالیز می شوید، در صورت داشتن عمل جراحی ترجیحاً شب قبل از عمل، یک نوبت همودیالیز شوید.
- ✓ قبل از رفتن به اتاق عمل اجسام فلزی، دندان مصنوعی و غیره را از خود دور کنید.
- ✓ کلیه لباسها (لباس زیر، جوراب و ...) را در آورید و لباس مخصوص اتاق عمل بپوشید.
- ✓ در صورت داشتن سابقه بیماری، سابقه حساسیت (دارویی، غذایی) پرستار و پزشک معالج را در جریان امر قرار دهید.
- ✓ در صورتی که بیماری خاصی دارید و تحت درمان هستید، به پزشک و پرستار خود اطلاع دهید، زیرا ممکن است نیاز باشد داروهای شما قطع و داروهای جدید جایگزین شود.
- ✓ این عمل با بی‌حسی موضعی انجام می‌شود و همان روز از بیمارستان ترخیص می‌شوید.

❖ رژیم غذایی

- ✓ در صورت اجازه پزشک و نداشتن حالت تهوع و استفراغ ابتدا کمی مایعات بخورید سپس در صورت نداشتن مشکل می‌توانید غذا نیز بخورید.
- ✓ رژیم غذایی آزاد بوده و تنها باید مصرف آمپوه را محدود نمایید مگر اینکه پزشک یا کارشناس تغذیه نظر دیگری داشته باشند.

❖ فعالیت

- ✓ در صورت استراحت نسبی و اجازه خروج از تخت توسط پرستار، ابتدا مدتی در لبه تخت نشسته و پاها را آویزان نمایید، در صورت نداشتن سرگیجه، تاری دید و تنگی نفس و... با کمک تیم مراقبتی راه بروید.
- ✓ بی‌حرکتی پس از عمل می‌تواند باعث رکود خون در پاها و افزایش احتمال عفونت ریه‌ها گردد، لذا ورزش‌های تنفسی و حرکت اندام‌ها را بلافاصله پس از عمل انجام دهید.

❖ مراقبت

- ✓ در ابتدا استراحت مطلق داشته باشید.
- ✓ در صورت داشتن درد، به پرستار اطلاع دهید تا طبق تجویز پزشک اقدامات لازم جهت تسکین درد شما را انجام گیرد.
- ✓ از دستکاری سرم‌ها و رابط‌های متصل به خود خودداری کنید.
- ✓ برای جلوگیری از افزایش فشار داخل شکم، زانوهای خود را خم نکنید و در حالت نیمه نشسته قرار نگیرید.
- ✓ در صورت بروز حالت تهوع و استفراغ به پرستار اطلاع دهید.
- ✓ هرگونه ترشح، قرمزی، ورم و درد در محل خروج لوله دیالیز را سریعاً به پرستار اطلاع دهید.
- ✓ مادامی که پزشک اجازه نداده است، حق باز کردن پانسمان را ندارید. روش مراقبت قبل و بعد از استحمام و پانسمان بعد از استحمام به شما آموزش داده می‌شود.
- ✓ از کشیدگی کاتتر یا لوله صفاقی جلوگیری کنید.
- ✓ محکم چسبیدن کاتتر به پوست شکم را به یاد داشته باشید.
- ✓ در صورت حساسیت به چسب پانسمان با پرستار تماس بگیرید.
- ✓ در صورت نشستن مکرر مایع از اطراف کاتتر و خیس شدن مکرر پانسمان به پزشک یا پرستار مراجعه کنید.
- ✓ از فعالیت‌های غیر ضروری شکم و زور زدن در هنگام اجابت مزاج خودداری کنید.

دیالیز صفاقی

❖ رژیم غذایی

- ✓ رژیم غذایی آزاد بوده و بیماران تنها باید مصرف آبمیوه را محدود نمایند مگر اینکه پزشک یا کارشناس تغذیه نظر دیگری داشته باشند.
- ✓ رژیم پر فیبر و سبزیجات برای عدم بروز یبوست توصیه می‌شود.
- ✓ به دلیل مقدار پروتئینی که در حین دیالیز از دست می‌رود، نیاز به دریافت پروتئین بیشتری وجود دارد.
- ✓ مقدار مصرف سدیم و مایعات رژیم غذایی می‌تواند آزاد باشد.

❖ مراقبت

- ✓ هرگونه ترشح، قرمزی، ورم و درد در محل خروج لوله دیالیز را سریعاً به پرستار یا پزشک خود اطلاع دهید.
- ✓ از حمام‌های داغ و طولانی، غوطه ور شدن در وان و سونا پرهیز نمایید.
- ✓ از کشیدگی لوله دیالیز جلوگیری کنید.
- ✓ در صورت حساسیت به چسب پانسمان با پرستار تماس بگیرید.
- ✓ در صورت نشست مکرر مایع از اطراف لوله دیالیز و خیس شدن مکرر پانسمان به پزشک مراجعه کنید.
- ✓ از فعالیت‌های غیر ضروری شکم و زور زدن در هنگام اجابت مزاج خودداری کنید.
- ✓ اگر هفته ای ۳ مرتبه حمام می‌کنید، می‌توانید بلافاصله بعد از استحمام، بدون شستشو با نرمال سالین، محل را پانسمان نمایید.
- ✓ در یک ماه ابتدای دیالیز صفاقی ۲/۵-۱/۵ کیلوگرم وزن اضافه می‌کنید که باید مواد قندی کمتری استفاده کنید.
- ✓ بهتر است لباس‌تان راحت، مناسب و بدون پرز باشد.
- ✓ قبل از انجام دیالیز، صندلی، میز و پایه سرم را ضدعفونی کنید و سپس دست‌هایتان را بشویید.
- ✓ محلول دیالیز را از نظر درصد محلول مصرفی، باز نبودن پوشش خارجی، تاریخ مصرف، درجه حرارت و شفافیت محلول مصرفی کنترل کنید.
- ✓ پس از اتمام دیالیز کیسه تخلیه را در فاضلاب تخلیه کنید و در صورت کدورت محلول خروجی یا دل درد سریعاً با مرکز دیالیز صفاقی تماس بگیرید.
- ✓ قبل از انجام دیالیز ماسک بزنید، دستبند، ساعت و انگشتر خود را در آورید. توجه داشته باشید ناخن‌ها بدون لاک و کوتاه باشد و موهای بلند را ببندید.
- ✓ از انجام دیالیز در مکان‌هایی مثل نزدیک پنجره، محل رفت و آمد، روی فرش و موکت و مکان‌های مرطوب مثل حمام و توالت خودداری شود.
- ✓ به بیمارانی که ادرار دارند تأکید می‌شود که هر هفته یکبار حجم ادرار ۲۴ ساعته را جمع‌آوری کنند در صورتی که حجم آن کاهش یافته باشد به مرکز اطلاع دهند.

❖ فعالیت

- ✓ برای جلوگیری از افزایش فشار داخل شکم زانوهای خود را خم نکنید و به حالت نیمه نشسته قرار نگیرید.
- ✓ از انجام ورزش‌های سنگین خودداری کنید ولی می‌توانید ورزش‌های سبک مانند پیاده‌روی را انجام دهید.

❖ زمان مراجعه بعدی

- ✓ یک هفته پس از آغاز دیالیز، جهت کنترل وضعیت عمومی و بررسی وجود یا عدم وجود عفونت به مرکز مراجعه کنید.
- ✓ در صورت بروز علائم زیر سریعاً به اورژانس یا پزشک مراجعه کنید:
- ✓ تهوع و استفراغ، درد شدید، خستگی، ضعف، سردرد مداوم، خارش و قرمزی پوست، دانه‌های پوستی و کهیر، تحریک چشم، حساسیت چشم‌ها به نور، آبریزش بینی، درد استخوان‌ها یا عضلات، ضربان نامنظم قلب، تشنج، تغییرات خلقی یا روانی، اضطراب، سرفه، تب، خیز(ورم)، گزگز اندام‌ها، درد قفسه سینه، کاهش ادرار ۲۴ ساعته، طولانی شدن مدت زمان ورود و خروج محلول، جود فیبر و خون در محلول خروجی